

MITOLOGIJA

Prometej(vnaprejšnji domislek): Grški bog ognja, ki ga je Zevs kaznoval, zaradi njegove prijaznosti do človeštva. Prometej, ki je bil božanskega rodu, je žalostno blodil po svetu in zaman iskal živo bitje, ki bi mu bilo podobno. Videl je, da dajeta voda in zemlja življenje, zato je zamesil ilovico in iz nje izoblikoval kip, ki je bil podoben bogovom. Atena, boginja razuma in modrosti, pa je mrtvemu kipu vdihnila duha. Tako je Prometej z Atenino pomočjo napravil prve ljudi. Toda ljudje niso znali uporabljati razuma, zato se je Prometej podal mednje in jih učil brati, pisati, uporabljati orodje in obdelovati zemljo.

Bogovom, ki so bili zbrani na Olimpu, pa Prometejevo početje ni bilo pogodu. Ljudje so namreč znali vse, niso pa častili bogov. Vladar vseh bogov je Prometeja posvaril, naj jih nauči tudi to, sicer jih bo doletela strašna usoda. Prometej je Zevsu sicer pritrnil, na skrivaj pa ga je sklenil ogoljufati. Ubil je bika in meso zložil na en kup in ga prekril s kožo in želodcem. Na drugi kup pa je zložil kosti in jih prekril z mastjo, da je bil ta kup videti večji in boljši. Potem naj bi Bogovi izbrali med obema kupoma in tako določili, kaj naj bi jim ljudje darovali. Zevs je sicer vedel za Prometejevo nakano, vendar je kljub temu izbral kup s kostmi. Od takrat naprej so ljudje bogovom žrtvovali same ničvredne kose, boljše dele pa so obdržali zase.

Zevs se je sklenil maščevati Prometeju za njegovo predrznost in je ljudem vzel ogenj. Ko je Prometej videl, da je življenje na zemlji zastalo, ko so ljudje izgubili ogenj, je čutil njihovo nesrečo in jim je sklenil pomagati. Ponoči se je prikradel na goro Olimp k zlati palači vladarja bogov in naskrivaj vzel malo ognja z Zevsovega ognjišča ter ga prinesel ljudem nazaj.

Ko je Zevs to videl, je pobesnel. Takoj je namenil ljudem novo kazen. Bog Hefajst je naredil kip prelepe mladenke, boginja Atena jo je oblekla, boginja lepote Afrodita ji je dala nadzemeljsko milino, božji poslanec Hermes pa ji je daroval milo besedo in lep glas. Zevs je opremil deklico z zlato skrinjico in jo poimenoval Pandora - z vsem obdarjena. Potem je Hermes odvedel deklico na zemljo k Prometejevemu bratu Epimeteju, ki jo je ustrezljivo sprejel na svoj dom. Radovednost pa mu ni dala miru in poprosil je Pandoro, naj odpre skrinjico. Ona mu je ustregla. S cviljenjem, stokanjem in javkanjem so iz zlate skrinjice zletele bolezni, bolečine, siromaštvo in strasti ter se razpršile po vsem svetu. Tudi Pandora se je prestrašila in hitro zaprla pokrov. A zlo je že zletelo iz skrinjice, v njej je ostalo samo še upanje. Zevsova jeza se je znesla tudi nad Prometejem. Hefajst ga je skupaj s svojimi pomočniki prikoval z najtrdnjšimi in najtežjimi verigami k visoki skali na pogorju Kavkaza. Tako je Prometej visel na skali med nebom in zemljo, toda pokoril se ni in ni prosil za milost. Ko je Zevs to videl, je poslal na Kavkaz velikanskega orla, ki je Prometeju z ostrim kljunom vsak dan kluval jetra iz telesa in jih požrl, vsako noč pa so spet zrasla. Toda Prometej se

kljub temu ni uklonil.

Po stoletjih, ki jih je Prometej preživel v mukah in osamljenosti, je pot pripeljala mimo Zevsovega sina Herakleja, ki je naprej ubil orla, potem pa osvobodil Prometeja. Da pa bi bilo zadoščeno Zevsovi jezi in da bi se izpolnilo njegovo prekletstvo, je moral Prometej nositi železen prstan, v katerega je bil vkovan košček kamna iz kavkaške skale. Tako je bil Prometej za večno priklenjen, kot je določil Zevs.

Od takrat nosijo ljudje v spomin na Prometejevo dejanje prstane s kamni.

Sizif: Bil je Korintski kralj, Eolov sin. Oženil se je s Meropo. Njegov sin je bil Glavakos, vnuk pa Belerofont.

Ustanovil je bogato mesto Korint in zgradil utrjeni korintski grad.

Vendar pa za grajskim obzidjem ni bilo studenca in Sizif je premišljeval, kako bi prelisičil bogove, da bi mu darovali pitno vodo. Pomagalo mu je srečno naključje.

Usoda, ki vlada ljudem in nesmrtnim bogovom, je povzročila, da sta se sprla rečni bog Azop in vladar bogov Zevs. Azop je zato iskal Zevsa, vendar ga ni mogel najti. Sizif je izvedel, kje živi kralj bogov in je bil pripravljen to izdati Azopu - v zameno za izvir vode na Korintskem gradu.

Azop se je s tem predlogom strinjal. Obiskal je Sizifov grad in se na dvorišču dotaknil skale. Iz skale je privrel bister curek hladne vode, Sizif pa je v zahvalo rečnemu bogu izdal Zevsovo prebivališče. Besni Azop je pozabil, da je Zevs vladar bogov in ljudi ter ga je začel zasledovati. Zevs je srdito opazoval bližajočega se Azopa. Treščil je po njem z bliskom in ga sežgal. Opečeni bog se je zgrudil v reko in od tedaj je med njenim prodrom mogoče najti tudi koščke oglja.

Ko je Zevs uničil Azopa, se je njegov bes obrnil proti Sizifu. Nad Sizifa je poslal Smrt z naročilom, naj ga odpelje v kraljestvo senc.

Sizif je slutil strašno Zevsovo maščevanje in je že od daleč opazil bližajočo se Smrt. Ko je Smrt stopila v dvorano, je Sizif izza vrat čezno zalučal vrv, jo zvezal in jo vrgel v čumnato. Od tedaj naprej nihče na svetu ni več umrl.

Ko je Zevs opazil, da je Sizif napravil na zemlji popolno zmedo, je poslal boga vojne Aresa, da je osvobodil smrt, le-ta pa je Sizifa takoj odvedla v podzemlje.

Sizif pa se je že prej pripravil na ta trenutek in je ženi naročil, naj sploh ne žaluje za njim. Sam pa je v podzemlju jadikoval, da je žena popolnoma pozabila nanj. Kraljici podzemlja Perzefoni se je zasmilil in dovolila mu je, da se vrne na svet in soprogo opomni na njene dolžnosti. Sizif se je sicer vrnil, toda žene ni opozoril, ampak jo je pohvalil, kako zvesto je izpolnila njegova naročila. In priredil je veliko gostijo.

Toda ni se utegnil veseliti, kajti Smrt ga je spet našla in ga drugič, tokrat dokončno, odvedla v kraljestvo mrtvih.

Sizifa, ki ni spoštoval bogov in božjih zakonov, je doletela njihova kazen. V podzemlju mora potiskati v hrib velikansko skalo. Ko jo končno privali na vrh hriba, mu skala uide nazaj navzdol. Zmeraj znova začenja Sizif ničevno delo in njegovega trpljenja ne bo nikoli konec.